

**Česká školní inspekce
Karlovarský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIK-944/14-K

Název právnické osoby vykonávající činnost školy	Základní škola a mateřská škola Toužim, příspěvková organizace
Sídlo	Plzeňská 395, 364 01 Toužim
E-mail právnické osoby	zs.a.ms.touzim@seznam.cz
IČO	60 611 448
Identifikátor	600 067 700
Právní forma	Příspěvková organizace
Zastoupená	PaedDr. Ingrid Frankovou, ředitelkou školy
Zřizovatel	Město Toužim
Místo inspekční činnosti	Plzeňská 395, 364 01 Toužim Sídliště 429, 364 01 Toužim
Termín inspekční činnosti	19. – 21. listopadu 2014

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou a mateřskou školou podle § 174 odst. 2 písm. b) školského zákona, zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle příslušných školních vzdělávacích programů.

Zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu a jeho souladu s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Hodnoceným obdobím jsou školní roky 2012/2013, 2013/2014 a 2014/2015 k datu inspekční činnosti.

Charakteristika

Základní škola a mateřská škola Toužim, příspěvková organizace (dále „škola“) vykonává činnost základní školy s kapacitou 65 žáků, činnost školní družiny s kapacitou 14 žáků, činnost mateřské školy s kapacitou 35 dětí a činnost školní jídelny – výdejny s kapacitou 30 stravovaných.

Škola vzdělává k datu inspekční činnosti celkem 37 žáků v oborech vzdělání 79-01-B/01 Základní škola speciální a 79-01-B/001 Pomocná škola (dobíhající obor) ve třech třídách speciálních a v jedné běžné třídě v oboru vzdělání 79-01-C/01 Základní škola. Předškolní vzdělávání poskytuje škola celkem 32 dětem v mateřské škole. V hodnoceném období se počet žáků školy výrazně neměnil, kapacita základní školy je tak ve školním roce 2014/2015 naplněna na cca 57 %, kapacita školy mateřské na cca 91 %.

Základní škola (dále „ZŠ“) dle svého zaměření zabezpečuje především vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Podle statistického výkaznictví k 30. 9. 2014 se v běžné třídě ZŠ vzdělává 10 žáků, z toho dva žáci se zdravotním postižením (mentální postižení). Ve třech speciálních třídách se vzdělává celkem 27 žáků, z toho na prvním stupni šest žáků (čtyři žáci s mentálním postižením, jeden s více vadami, jeden autista, na stupni druhém 21 žáků (12 s mentálním postižením, šest s více vadami, tři autisté). Dva z těchto žáků jsou současně sociálně znevýhodnění. Dle evidence školy se k datu inspekční činnosti vzdělává ve škole šest zdravotně znevýhodněných žáků. Celkem 12 žáků škola vzdělává podle individuálních vzdělávacích plánů.

Vzdělávání žáků základní školy se uskutečňuje podle školního vzdělávacího programu (dále „ŠVP“) s názvem „Školní vzdělávací program ZŠ Toužim – Prakticky do života I.“ (zpracován podle RVP ZV s přílohou upravující vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením), s platností od 3. 9. 2007, v úpravě od 2. 9. 2013. Žáci běžné třídy základní školy se vzdělávají podle ŠVP s názvem „Školní vzdělávací program ZŠ Toužim - Prakticky do života II“ s platností od 2. 9. 2013. Žáci základní školy speciální se vzdělávají podle ŠVP pod názvem „Školní vzdělávací program pro ZŠS Toužim“ (dále „ŠVP ZŠS“) s platností od 1. 9. 2010 (zpracován podle RVP pro obor vzdělává ZŠS), jehož součástí je také 2. díl pro žáky s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami.

Mateřská škola (dále „MŠ“) se dlouhodobě prezentuje jako speciální škola, která poskytuje dětem speciálně pedagogickou, zejména logopedickou péči. Ke dni inspekční činnosti do ní bylo zapsáno 32 dětí, z toho čtrnáct dětí bylo v posledním ročníku, devět z nich mělo odložený začátek povinné školní docházky. Provoz MŠ je od 6:30 hod. do 16:00 hod. Poplatek za předškolní vzdělávání činí 100 Kč,- měsíčně pro děti s celodenní docházkou a 70 Kč,- měsíčně pro děti s polodenní docházkou. K datu inspekční činnosti bylo k polodenní docházce přihlášeno pět dětí. MŠ je umístěna v rekonstruovaném areálu jiné místní mateřské školy, která zajišťuje stravování dětí a zaměstnanců.

Předškolní vzdělávání škola uskutečňuje podle školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání s motivačním názvem Domeček, který je platný od 1. 9. 2014 na období 2013/2014 až 2015/2016 (dále „ŠVP PV“).

Ve **školní družině** (dále „ŠD“), v níž se uskutečňuje zájmové vzdělávání v jednom oddělení, je k datu inspekční činnosti zapsáno 14 žáků prvního až sedmého ročníku. Kapacita je tak využita na 100 %. Délka provozu byla ve srovnání s předchozími školními roky zkrácena, ŠD je v provozu ráno od 7:00 do 7:45 hod. a odpoledne od 11:40 do 15:00 hod. Aktuálně realizuje svoji činnost v budově základní školy, prostory v mateřské škole (např. cvičebnu) využívá příležitostně. Úplata za zájmové vzdělávání činí 20,- Kč měsíčně.

Zájmové vzdělávání probíhá podle školního vzdělávacího programu platného od 1. ledna 2010 (dále „ŠVP ŠD“).

Stravování dětí mateřské školy je zajištěno ve školní jídelně - výdejně, kam se jídlo dováží. Pro žáky základní školy je zajištěno stravování ve školní jídelně, která se nachází v budově školy a je součástí Základní školy Toužim.

Do spádové oblasti školy patří blízké obce (Bezvěrov, Dobrá Voda, Dolní Jamné, Kosmová, Krásné Údolí, Otročin, Poseč, Polom, Útvina, Toužim, Třebouň).

Škola informuje o své vzdělávací nabídce způsobem dostupným veřejnosti v místě i okolí. Informace jsou dostupné na www.zsp-a-ms-touzim.wbs.cz..

Hodnocení podmínek k realizaci vzdělávacích programů

Žáci byli v hodnoceném období **do základní školy** (vzdělávání podle ŠVP „Prakticky do života I.“ a ŠVP ZŠS) **přijímání** na základě doporučení školského poradenského zařízení, žádosti zákonných zástupců, zákonní zástupci žáků byli informováni o rozdílech ve vzdělávacích programech pro základní vzdělávání a písemně souhlasili s převedením žáků do vzdělávacího programu pro žáky se zdravotním. Od školního roku 2014/2015 přijímá ředitelka žáky do prvního ročníku, pro který škola zpracovala školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Prakticky do života II.“. Všichni žáci ve třídě jsou zdravotně znevýhodněni nebo zdravotně postiženi, většinou mají problémy logopedického charakteru. Aktuálně počet žáků ve třídě splňuje požadavky právního předpisu (10 žáků), škola zatím nemá zcela ujasněnou představu o dalším vývoji a pokračování vzdělávání uvedených žáků v hlavním vzdělávacím proudu; např. zatím zpracovala ŠVP pouze pro první stupeň základní školy bez následné představy o postupu v případě, že zákonní zástupci budou vyžadovat pokračování vzdělávání dítěte i na druhém stupni ve škole.

Škola poskytuje dětem, žákům a jejich zákonným zástupcům potřebné informace ke vzdělávání; ve škole jsou zveřejněny školní řády, vnitřní řád a školní vzdělávací programy. S příslušnými dokumenty jsou žáci prokazatelně seznamováni. Ustanovení školního, respektive vnitřního řádu jsou v praxi respektována, včetně pravidel pro hodnocení vzdělávání žáků ZŠ.

Školní vzdělávací program pro školní družinu obsahuje náležitosti stanovené právním předpisem. K datu inspekční činnosti nezahrnuje aktuální organizační a personální změny. Nedostatky jsou formálního charakteru a neměly negativní vliv na průběh zájmového vzdělávání.

Vnitřní řád školní družiny neobsahuje všechny náležitosti stanovené právním předpisem, nejsou do něho zahrnuty podrobnosti k výkonu práv zákonných zástupců. Pro odstranění nedostatku stanoví Česká školní inspekce (dále „ČŠI“) lhůtu.

Škola nemá jasně formulovanou **koncepti rozvoje mateřské školy**. Všechny třídy zřizuje jako speciální pro děti se zdravotním postižením. Ředitelka přijímá všechny přihlášené děti, neanalyzuje jejich speciální vzdělávací potřeby a zařazuje je do speciálních tříd, aniž to vyžaduje povaha jejich speciálních vzdělávacích potřeb zjištěných školským poradenským zařízením. Porovnáním údajů o speciálních vzdělávacích potřebách dětí vedených ve školním roce 2014/2015 k datu inspekční činnosti v dokumentaci školy a ve školní matrice a předávaných do statického výkaznictví bylo zjištěno, že do speciálních

tříd bylo v souladu s právním předpisem zařazeno devět dětí se zdravotním postižením. V rozporu s právním předpisem bylo do speciálních tříd umístěno 23 dětí, z nichž u dvaceti dětí diagnostikovalo školské poradenské zařízení zdravotní znevýhodnění, u tří dětí nejsou ve školní matrice údaje o speciálních vzdělávacích potřebách zaznamenány. Pro děti se zdravotním znevýhodněním není určeno vzdělávání formou skupinové integrace. Pro přijetí opatření k odstranění zjištěného nedostatku stanoví ČŠI lhůtu.

Rizikem v **zajištění organizace chodu mateřské školy** je nízký počet pedagogických pracovníků. Celodenní provoz tří tříd zajišťovaly k datu inspekční činnosti pouze tři učitelky, z toho jedna na zkrácený úvazek. Děti z různých tříd byly proto nutně v průběhu dne často spojovány do skupin, což se negativně promítalo do průběhu vzdělávání. Přímou práci s dětmi ve druhé třídě (nejstarší věková skupina) v době klidových činností k datu inspekční činnosti zabezpečovala pouze asistentka pedagoga, bez účasti učitelky. Odpolední provoz od 15:00 do 16:00 hod. zajišťovala vychovatelka ŠD, přičemž provoz ve školní družině umístěné ve vzdálené budově základní školy je stanoven do 15:00 hod. Bezprostřední návaznost činnosti vychovatelky a následně učitelky MŠ je rizikem pro zajištění vzdělávání v MŠ. Pro přijetí opatření k odstranění nedostatků v organizaci chodu mateřské školy stanoví ČŠI lhůtu.

Ředitelka k datu inspekční činnosti nevyužila možnost snížit vedoucí učitelce mateřské školy týdenní rozsah přímé pedagogické činnosti, i když řídí chod mateřské školy a zpracovává některé dokumenty, např. školní vzdělávací program, školní řád.

Ředitelka školy vykonává tuto činnost od roku 1992, do funkce byla znovu potvrzena po konkurzním řízení v roce 2012. Splňuje požadavky právního předpisu pro výkon činnosti ředitelky školy, absolvovala funkční studium pro vedoucí pracovníky ve školství. Systém řízení školy je nastaven v organizačním řádu, jeho úroveň odpovídá velikosti a personálnímu složení školy. Ředitelka školy nejmenovala svého zástupce, na strategickém řízení se zčásti podílejí vedoucí učitelka MŠ, vychovatelka ŠD a vyučující základní školy, která zároveň zabezpečuje oblast poradenských služeb. Pro specializované činnosti jmenovala ředitelka koordinátorku environmentálního vzdělávání, která k datu inspekční činnosti již ve škole nepracuje. Další koordinátoři (koordinátor tvorby ŠVP ZV a koordinátor informačních a komunikačních technologií) jmenování nebyli. Ředitelka školy vytváří podmínky pro činnost školské rady, umožňuje jí podílet se na správě školy a ve vztahu k ní plní všechny podmínky stanovené právním předpisem. Školní parlament není při škole zřízen.

Ředitelka školy stanovila plán kontrolní a hospitační činnosti, jehož součástí jsou také vzájemné hospitace učitelů a jejich sebehodnocení. Analýza výsledků kontrolní činnosti však není realizována. Ředitelka školy nemá nastavený účinný kontrolní systém v oblasti průkazného vedení dokumentace školy, inspekční činností bylo zjištěno, že školní matrika základní školy neobsahovala u některých žáků údaje o druhu zdravotního postižení nebo znevýhodnění, v některých případech byly tyto údaje zaznamenány chybně. V případě výuky zajišťované zastupujícím učitelem z důvodu nepřítomnosti jiného učitele neobsahují třídní knihy průkazné údaje o poskytovaném vzdělávání a jeho průběhu, ze zápisů není zřejmé, kdo z učitelů vzdělávání zajistil. V průběhu inspekční činnosti přijala ředitelka školy nápravné opatření a zjištěné nedostatky odstranila.

Vzdělávání ve škole zajišťuje celkem čtrnáct pedagogických pracovníků včetně ředitelky školy. Odbornou kvalifikaci pro přímou pedagogickou činnost se zaměřením na speciální pedagogiku mají dvě učitelky v základní škole a dvě učitelky v mateřské škole (40 %),

ostatní učitelky jsou nekvalifikované. Ve školní družině pracuje na částečný úvazek jedna vychovatelka bez odborné kvalifikace, která zajišťuje rovněž na částečný úvazek vzdělávání v základní škole a v mateřské škole. K datu inspekční činnosti pracují ve škole čtyři asistentky pedagoga, všechny splňují požadovanou odbornou kvalifikaci. Čtyři pedagogové absolvují studium ke splnění kvalifikačních požadavků a další dva pedagogové se zúčastňují studia rozšiřující speciální pedagogiky. Ředitelka má zpracovaný dlouhodobý plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (dále „DVPP“), nevytváří však optimální podmínky pro jeho realizaci. S pedagogickými pracovníky, kteří si doplňují kvalifikaci, ředitelka neuzavřela dohody o zvýšení kvalifikace. V roce 2012 získala jedna pedagogická pracovnice kvalifikační předpoklady pro výkon specializovaných činností v oblasti environmentální výchovy. V období od ukončení jejího studia nevyplácela této pracovníci ředitelka specializační příplatek, ten jí přiznala až od září 2013.

Pedagogický sbor není stabilizovaný, aktuálně v něm proběhly podstatné změny. V roce 2014 ukončili pracovní poměr ve škole tři odborně kvalifikovaní pedagogové. V základní škole vyučuje s odbornou kvalifikovaností pouze ředitelka a jedna z učitelek. Nově přijatým učitelkám včetně nekvalifikovaných poskytuje ředitelka metodickou podporu.

Z předložené dokumentace školy (výkaz o zaměstnancích a mzdových prostředcích za rok 2013) vyplynulo, že přepočtený počet zaměstnanců činil 15,194, čímž škola uspořila 1,696 zaměstnance v porovnání s limitem počtu zaměstnanců, který byl stanoven rozpisem rozpočtu na uvedený rok. ČŠI spatřuje v této oblasti příležitost pro opatření ke zlepšení chodu mateřské školy.

Školní budovy prošly v uplynulém období různými úpravami včetně rekonstrukcí. V roce 2011 prošla celkovou rekonstrukcí budova školy mateřské. V letošním roce byla v MŠ nově zřízena cvičebna, v budově je keramická dílna, v základní škole byla vybavena relaxační místnost, kterou využívá i školní družina. Pro zlepšení podmínek předškolního vzdělávání je žádoucí doplnění hraček, pomůcek pro spontánní pohybové aktivity, vybudování herních koutků v některých třídách a pořízení pískoviště. V budově základní školy bylo postupně zrekonstruováno hygienické zázemí pro žáky, byl zajištěn bezbariérový přístup instalováním schodolezu. Všechny třídy, kromě počítačové učebny, jsou vybaveny výškově nastavitelným nábytkem. V současné době má škola k dispozici dvě interaktivní tabule. Pro výuku tělesné výchovy a pracovních činností využívá prostory (tělocvična, hřiště, dílny) sousední základní školy. Žáci mohou v době přestávek využívat relaxační místnost, ve které je umístěn suchý bazén s míčky. Dle finančních možností škola doplňuje a obnovuje učební pomůcky, hračky, didaktický materiál, modernizuje vybavenost prostředky informačních a komunikačních technologií. Dílčím nedostatkem je poměrně zastaralý fond učebnic. Škola je vybavena kompenzačními pomůckami, které jsou účelně využívány v průběhu vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Nová interaktivní tabule slouží k rozvoji informační gramotnosti žáků, další prostředky informačních a komunikačních technologií jsou pro výuku žáků k dispozici v odborné pracovně. Rozvrh hodin je organizován s přihlédnutím k možnosti střídání skupin žáků v učebnách vybavených ICT. Pro žáky se zdravotním postižením škola pořídila např. počítače s dotykovou obrazovkou včetně výukových softwarů a tři tablety. Obnova a rozvoj materiálně technických podmínek pro realizaci školních vzdělávacích programů se uskutečňuje v úzké spolupráci se zřizovatelem školy.

V hodnoceném období měla škola k dispozici **finanční prostředky** z různých zdrojů, tj. dotace ze státního rozpočtu, příspěvky od zřizovatele, vlastní příjmy z hlavní činnosti (úplata za zájmové vzdělávání ve školní družině a za předškolní vzdělávání v mateřské

škole, platby za stravování). Část finančních prostředků ze státního rozpočtu přijala škola vzhledem k chybnému vykázání dětí se zdravotním postižením neoprávněně. Účelové dotace z rozvojových projektů Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (dále „MŠMT“) škola využila na posílení platové úrovně zaměstnanců, v roce 2014 se škola zapojila do rozvojového projektu MŠMT na podporu škol realizujících inkluzivní vzdělávání. Další finanční zdroje přineslo zapojení do projektu EU peníze školám, který je financován z Evropských sociálních fondů. Škola je použila zejména k vybavení prostředky informačních a komunikačních technologií, na tvorbu digitálních výukových materiálů, ke školení pedagogů. Vedení školy se daří získávat také finanční a věcné sponzorské dary.

Škola zajišťuje rovný přístup ke vzdělávání. Přijímání dětí a žáků probíhá v souladu s právními předpisy. Škola má vytvořeny kontrolní a hodnotící mechanismy, které však nejsou zcela účinné. Ředitelka školy v rozporu s právním předpisem umístila dvacet tři dětí do speciálních tříd mateřské školy. Personální podmínky jsou nedostatečné, nízká míra odborné kvalifikovanosti učitelů zejména v ZŠ a nedostatečný počet učitelek MŠ představují riziko pro zabezpečení odborné a pedagogické úrovně vzdělávání. Materiální podmínky umožňují realizaci školních vzdělávacích programů, žádoucí je obnovení fondu učebnic v základní škole a doplnění pomůcek pro rozvoj hrubé i jemné motoriky v mateřské škole.

Hodnocení průběhu vzdělávání ve vztahu ke vzdělávacím programům

V průběhu inspekční činnosti byl posuzován **soulad školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání** s Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání (dále „RVP PV“). ŠVP PV je zpracován podle zásad stanovených v RVP PV, byl doplněn o konkretizované očekávané výstupy a je s RVP PV v souladu. Dokument ale nepodává jasný a ucelený obraz o mateřské škole, což souvisí s výše uváděnou neujasněnou koncepcí. V úvodu se mateřská škola profiluje jako „speciální“, pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami, což ale nekorresponduje s charakteristikou jednotlivých tříd. První třída s motivačním názvem Berušky je v ŠVP PV popisována jako logopedická (pro děti ve věku 3 – 5 let), do druhé třídy s motivačním názvem Včelíčky jsou zařazovány děti v posledním ročníku (pěti až sedmileté) a od školního roku 2013/2014 je v provozu třetí třída s motivačním názvem Butterflies zaměřená na seznamování se základy anglického jazyka, v ŠVP PV nazývaná jako „třída s rozšířenou výukou angličtiny“.

Průběh předškolního vzdělávání byl sledován při dopoledních i odpoledních činnostech. V dopoledních hodinách převažovaly spíše činnosti řízené učitelkou, děti měly z důvodu spojování tříd málo času pro volnou hru. ČŠI pozitivně hodnotí rozvolněný režim s dostatkem času pro různé spontánní hry a činnosti, realizovaný odpoledne. Vybavení jednotlivých tříd je rozdílné, vychází ze stanovené organizace dne, která počítá se spojováním dětí z různých tříd. Pro spontánní i řízené činnosti je nejlépe vybavena první třída, ve které jsou hračky a pomůcky umístěné většinou v dosahu dětí. Nejméně hraček a pomůcek je ve třídě Butterflies, která je málo prostorná a probíhají v ní zpravidla pouze dopolední činnosti přímo řízené učitelkou a odpolední klidové aktivity třídy nejstarších dětí. K řízeným pohybovým aktivitám děti využívají nově vybudovanou cvičebnu, pomůcky pro spontánní pohybové aktivity ve třídách nejsou ale téměř žádné. Nevýhodou je, že na zahradě mají děti k dispozici pouze jednu herní sestavu, chybí zde pískoviště. Pro pobyt venku využívají učitelky vycházky do okolí nebo místní hřiště. Rovněž omezené

jsou herní koutky ve třídách, kde by děti nacházely potřebný klid a soukromí. Děti mají dostatek příležitostí pro tvůrčí činnosti (slovesné, hudební, hudebně pohybové, výtvarné), pracují s keramickou hlinou, v budově je keramická dílna. Zdařilé výtvarné práce dětí jsou součástí výzdoby interiérů.

Zvolené metody a formy zpravidla zohledňovaly individuální potřeby a možnosti dětí, byly založeny na učení prožitkem. Manipulací s různými předměty si děti rozvíjely jemnou motoriku, učitelky systematicky zařazovaly aktivity vedoucí k rozvoji komunikativních dovedností a řečových schopností. U starších dětí podporovaly rozvoj dovedností předcházejících čtení, psaní a počítání. Vedly děti k samostatnosti, k respektování pravidel soužití ve třídě a ke vzájemné pomoci. V průběhu sledovaných činností učitelky využívaly náhodných situací pro spontánní učení dětí, připravovaly pestrou nabídku činností. Seznamování se základy anglického jazyka probíhalo hravou formou za aktivní účasti dětí. S dětmi z první třídy (logopedické) individuálně pracuje odborně kvalifikovaná učitelka. Individuální logopedickou péči zařazuje zpravidla do doby určené pro pobyt venku, neboť ve třídě pracuje sama a zbývající děti je nutné spojit s jinou třídou. ČŠI pozitivně hodnotí spolupráci učitelky s asistentkou pedagoga ve třídě nejstarších dětí, která pomáhala dětem podle jejich konkrétních potřeb. Nedostatkem je, že přímou práci s dětmi ve druhé třídě (nejstarší věková skupina) v době klidových činností k datu inspekční činnosti zabezpečovala pouze asistentka pedagoga, bez účasti učitelky.

V souladu se vzdělávacími cíli stanovenými v ŠVP PV škola podporuje výchovu ke zdraví. Využívá k tomu i spolupráci s partnery, např. studentka lékařské fakulty učila děti správně pečovat o chrup, děti navštívily ordinaci zubního lékaře. Zavedená organizace stolování vedla k vytváření zdravých stravovacích návyků. Škola zohledňuje individuální potřebu spánku dětí, těm, které neusnou, nabízí náhradní program. Mateřské škole se daří i přes časté spojování tříd vytvářet vstřícné klima, deklarované v ŠVP PV. Děti byly komunikativní, k dospělým se obracely s důvěrou. Na základě domluvených pravidel se v prostředí MŠ dobře orientovaly a pohybovaly.

V průběhu inspekční činnosti byl posuzován **soulad školních vzdělávacích programů pro základní vzdělávání** (dále „ŠVP ZV“) s rámcovými vzdělávacími programy. ŠVP ZV obsahovaly některé nadbytečné informace a formální nedostatky (autoevaluace školy, hodnocení žáka mimo školu, nařízení komisionálních zkoušek školním inspektorem). Ředitelka školy v průběhu inspekční činnosti přijala opatření a nedostatky odstranila, ŠVP jsou zpracovány v souladu s rámcovými vzdělávacími programy a právními předpisy.

Průběh vzdělávání v základní škole byl sledován v předmětu prvouka v prvním ročníku (tzv. běžná třída). Žáci byli většinou aktivní, o výuku projevovali zájem. Klima ve třídě bylo příznivé, patrná byla pozitivně nastavená komunikace. Názornost výuky snižovaly dílčí nedostatky ve volbě pomůcek, při využití interaktivní tabule chyběl názor ve formě obrázků, písemnému textu žáci s ohledem na počáteční rozvoj čtenářských dovedností nerozuměli. Frontální výuka byla střídána se samostatnou prací žáků, pozitivní hodnocení mělo pro činnost žáků motivační charakter.

Ve třídách pro zdravotně postižené žáky byly hospitovány hodiny českého jazyka, dějepisu, zeměpisu, anglického jazyka a občanské výchovy. Učitelky používaly účelné metody práce se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, velmi dobře zvládaly složitou organizaci vyučovací hodiny vzhledem k přítomnosti žáků různých ročníků a s různými vzdělávacími programy, včetně individuálních. Učitelky (zejména třídní) jsou seznámeny s individuálními vzdělávacími plány, u některých žáků se ŠVP, kteří nemají

zpracován IVP, však nejsou na požadované úrovni seznámeny s podpůrnými a kompenzačními opatřeními ke vzdělávání žáků.

Hodnocení výsledků vzdělávání žáků je motivační a probíhá v průběhu výuky většinou slovně, hodnocen je zejména pokrok žáka v dosahovaných dovednostech a znalostech. V některých hodinách se objevily drobné věcné a odborné nedostatky, vyplývající z chybějící odborné kvalifikace učitelek. Výuka byla propojena s dosavadními praktickými zkušenostmi žáků, silnou stránkou všech hodin byla výrazná motivace žáků k práci a k úsilí o zlepšování. Učitelky rozvíjely sociální gramotnost žáků, vedly je ke spolupráci, výjimečně i k sebehodnocení a vzájemnému hodnocení. Často zařazovaly relaxační a klidové činnosti, aby zvýšily soustředěnost žáků a obnovily jejich zájem o vzdělávání.

Ve většině hodin byly vhodně využity prostředky ICT a dostupné pomůcky. Nedostatkem je absence učebnic v některých předmětech či používání učebnic zastaralých, původně určených pro bývalé zvláštní školy. Pro kompenzaci nedostatku učebnic používají učitelky zpravidla nakopírovaných stránek z novějších učebnic a dalších publikací. Materiály si připravují samy v poměrně velkém rozsahu, tato administrativní činnost je časově zatěžuje.

Výuku ve všech třídách zajišťují učitelky, v základní škole zároveň působí tři asistentky pedagoga na základě souhlasu krajského úřadu. Asistentky působí po většinu svého úvazku ve třídách souběžně s učitelkami, podporují žáky základní školy speciální, kteří jsou organizačně zařazeni do tříd společně se žáky základní školy praktické. Úvazek asistentek pedagoga činí celkem 85 hodin přímé pedagogické činnosti, která spočívá zejména v pomoci pedagogickým pracovníkům školy při výchovné a vzdělávací činnosti a v podpoře a pomoci žákům. Popsaným způsobem probíhá tato činnost ve většině vyučovacích hodin, celkem 10 vyučovacích hodin však ředitelka školy přidělila asistentkám pedagoga samostatně, tj. dle rozvrhu hodin a učebního plánu ŠVP základní školy speciální, asistentky pedagoga tak působí v těchto hodinách ve funkci učitele. V těchto hodinách není zajištěna odborná a pedagogická úroveň vzdělávání. Česká školní inspekce požaduje přijetí opatření k odstranění uvedeného nedostatku ve stanovené lhůtě.

Oblast výchovy ke zdraví se prolíná vzděláváním všech žáků školy. Škola se zapojila do projektu „Ajax II“, teoretické a praktické dovednosti si žáci osvojovali především v oblastech bezpečného chování v dopravě (žáci nižších ročníků) a rizikového chování.

Ve školní družině probíhá vzdělávání převážně formou příležitostnou, zájmovou a rekreační, zařazovány jsou aktivity odpočinkového charakteru a přípravy na vyučování. Průběh sledovaných odpočinkových činností byl zaměřený na poslech a porozumění čtenému textu. Při rekreačních činnostech byli žáci motivováni k tvořivým aktivitám (např. stavebnice, kreslení na tabuli).

Spolupráce s partnery přispívá k obohacení programu školy a pozitivně se promítá do průběhu vzdělávání (např. exkurze, výlety). Je zaměřena zejména na spolupráci školy s rodinou, zákonní zástupci dětí a žáků jsou pro školu důležitými a rovnocennými partnery. Zapojují se do akcí pořádaných školou, např. do tvořivých dílen, škola organizuje dny otevřených dveří, třídní schůzky i individuální konzultace.

Spolupráce s místní základní školou usnadňuje dětem adaptaci na nové prostředí – děti z MŠ se před zápisem aktivně účastní výuky v prvním ročníku ZŠ, seznamují se se školním prostředím. Žáci ZŠ pomáhají organizovat akce pro děti z MŠ. Probíhají osobní konzultace mezi učitelkami MŠ, ZŠ, ředitelkou ZŠ a školní psycholožkou např. o vzdělávacích

programech a odkladech začátku povinné školní docházky, kde se zároveň učitelky MŠ zajímají o úspěšnost dětí v základním vzdělávání.

Škola dále spolupracuje s městskou knihovnou v Teplé, kde probíhají tematicky zaměřené besedy, s místními organizacemi (hasiči, policie) a s nadacemi a charitativními organizacemi. MŠ prezentuje svoji činnost na festivalu Toužimská mateřinka.

Školní vzdělávací programy pro předškolní a základní vzdělávání jsou zpracovány a realizovány na požadované úrovni. Průběh vzdělávání v mateřské škole i přes dílčí nedostatky podporuje osobnostní rozvoj dětí. Česká školní inspekce požaduje přijetí opatření k odstranění nedostatku v oblasti působení asistentek pedagoga v základní a mateřské škole. Ve výuce žáků základní školy učitelé uplatňovali účelné formy a metody. Pozitivním zjištěním je účinná podpora žáků se speciálními vzdělávacími potřebami včetně motivačního charakteru hodnocení. Spolupráce s partnery podporuje vzdělávání žáků a rozvoj jejich sociální gramotnosti.

Hodnocení výsledků vzdělávání ve vztahu k vzdělávacím programům

Výsledky předškolního vzdělávání pozitivně ovlivňuje úzká spolupráce učitelek a asistentky pedagoga. Pozornost je věnována dětem v posledním ročníku vzhledem k jejich připravenosti na úspěšný vstup do základního vzdělávání. Děti se zapojovaly do nabízených činností, využívaly různé výtvarné a pracovní materiály a stavebnice, spontánně se zapojovaly do her zaměřených na rozvoj rozumových schopností. Děti spontánně vyprávěly, recitovaly, zpívaly, dodržovaly dohodnutá pravidla vzájemného soužití a chování. Své dovednosti prezentují např. při veřejných vystoupeních, výrobky a výtvarné práce jsou součástí místních výstav. Tradicí se stala účast dětí na olympiádě v mateřské škole v Bezvěrově.

Práci učitelek MŠ hodnotí vedoucí učitelka, identifikuje klady a nedostatky podmínek a průběhu vzdělávání. **Individuální pokroky dětí** učitelky sledují, písemné záznamy o pozorování dětí a výsledcích ve třídách zpracovávají písemně v pololetí i na konci školního roku a předkládají je ředitelce školy. Záznamy o rozvoji řečových schopností dětí z logopedické třídy pořizuje průběžně vedoucí učitelka, která zároveň působí jako logopedická asistentka.

Škola eviduje ve školní matrice **výsledky vzdělávání žáků základní školy**, zobecněné přehledy hodnocení prospěchu a chování uveřejňuje ve výroční zprávě. Úroveň individuálních ani skupinových výsledků (např. dle konkrétních očekávaných výstupů školních vzdělávacích programů případně podle individuálních vzdělávacích plánů) škola nevyhodnocuje ani nevyužívá (kromě vlastního písemného a ústního zkoušení žáků) jiných zdrojů k porovnání výsledků vzdělávání (interní, případně externí testování).

V loňském školním roce přijala ředitelka školy do třídy zřízené pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (lehké mentální postižení) dva žáky, u kterých byly zjištěny jiné speciální vzdělávací potřeby, a byli proto v souladu s právním předpisem vzdělávání podle školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Tito žáci na konci školního roku neprospěli (z jednoho až dvou předmětů). V rozporu s právním předpisem nekonali opravné zkoušky a se souhlasem jejich zákonných zástupců v letošním školním roce opakují ročník. Česká školní inspekce požaduje přijetí opatření k prevenci opakování tohoto nedostatku.

Úspěšnost žáků základní školy v jednotlivých vzdělávacích programech je velmi dobrá, celkově neprospívá minimum žáků, hodnocení výsledků vzdělávání škola nastavuje výhradně pozitivně. V hodnoceném období se škole podařilo snížit počet zameškaných vyučovacích hodin, a to jak omluvených, tak neomluvených. Klesl tak i počet udělených kázeňských opatření a snížených známek z chování.

Žáci přecházejí po ukončení vzdělávání ve škole většinou do středních škol, kde zpravidla studují obory vzdělání vhodné vzhledem ke zdravotnímu postižení, někteří z nich však ve vzdělávání nepokračují. Škola jejich další dráhu sleduje, poznatky však neeviduje ani nevyhodnocuje.

Oblast poradenských služeb, školní poradenství i prevenci sociálně patologických jevů, zabezpečuje jedna pedagogická pracovnice bez specializačního studia. V dokumentaci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami chybí přehledná evidence těchto žáků včetně dat přijetí posudků ze školského poradenského zařízení. Posudky jsou založeny v dokumentaci třídních učitelů. K datu inspekční činnosti počty žáků podle druhu zdravotního postižení nebo znevýhodnění na základě evidovaných posudků neodpovídaly počtům žáků vedených ve školní matrice a následně vykazovaných ve statistickém výkaznictví, celkový počet vykazovaných žáků se speciálními vzdělávacími potřebami odpovídal. ČŠI požaduje přijetí opatření k prevenci opakování tohoto nedostatku.

Výchovná poradkyně poskytuje rovněž metodickou pomoc učitelům v průběhu vzdělávání žáků se SVP, podílí se na vypracování individuálních vzdělávacích plánů (dále „IVP“). S podpůrnými a vyrovnávacími opatřeními u žáků vzdělávaných bez IVP však nebyli někteří učitelé dostatečně seznámeni. Spolupráce se školským poradenským zařízením v MŠ je zaměřena na vyšetření logopedických vad u dětí jednou ročně v prostředí mateřské školy. V případě potřeby škola doporučuje zákonným zástupcům individuální návštěvu školského poradenského zařízení.

Škola poskytuje kariérové poradenství. V oblasti prevence sociálně patologických jevů řeší problémy žáků s rizikem školní neúspěšnosti, vede rovněž tzv. deník výchovného poradce a školního metodika prevence včetně dokumentace z jednání se žáky a jejich zákonnými zástupci. V rámci naplňování minimálního preventivního programu připravuje pro žáky různé akce, přednášky a besedy zaměřené mj. na prevenci šikany, na podporu pozitivního klimatu ve škole a na rozvíjení sociálních vztahů při řešení konfliktních situací. Preventivní aktivity napomáhají účinně rozvíjet osobnost žáků.

V rámci výuky organizuje škola různé soutěže, je pořadatelkou některých sportovních soutěží v rámci kraje. V těchto soutěžích dosáhli žáci školy v hodnoceném období úspěchů (1. místo v krajském kole ve florbalu chlapců, 1. místo v páce v kategorii dívky), úspěch zaznamenali i v soutěži Praktická dívka a v soutěži „Umíme to s počítačem“. Pozitivním zjištěním je účast žáků školy při jejich aktivitách na veřejnosti. Škola organizuje pro žáky vzdělávací a poznávací výlety zaměřené na historii a geografii regionu, realizuje návštěvy filmových, divadelních představení a koncertů. Pocit sounáležitosti žáků se školou je upevňován společnými slavnostmi a besídkami, kterých se účastní také veřejnost.

Škola vytváří bezpečné prostředí pro vzdělávání dětí a žáků při všech činnostech pořádaných školou. Děti a žáci jsou prokazatelně poučováni o dodržování bezpečnosti a ochrany zdraví. Během jejich pobytu ve škole a na akcích pořádaných školou je nad nimi zajišťován dohled. Všechny úrazy, ke kterým dochází převážně v tělocvičně, v učebnách, jsou evidovány v knize úrazů. Případné záznamy o úrazech jsou včas odesílány České školní inspekci. Úrazovost je na stále úrovni, míra úrazovosti ve sledovaném období posledních tří školních roků nepřevýšila celostátní index.

Škola podporuje výchovu ke zdraví a ke zdravému životnímu stylu, např. zapojením do projektů Mléko do škol, Ovoce do škol. V budově základní školy nejsou umístěny žádné automaty s nápoji a potravinami. Žáci mají možnost koupit se svačiny (mléko, jogurty, drobné pečivo) u pedagoga. Pitný režim je zajištěn pro děti v mateřské škole celodenně, v základní škole při podávání jídla ve smluvní školní jídelně.

Škola sleduje výsledky předškolního vzdělávání dětí, rozvíjí účinné formy spolupráce s rodiči a ostatními partnery. Vytváří dětem vhodné předpoklady pro další vzdělávání. Hodnocení výsledků vzdělávání žáků základní školy je motivační, školní úspěšnost žáků je velmi dobrá. Škola ve školní matrice výsledky vzdělávání eviduje, úroveň skupinových a individuálních výsledků však nevyhodnocuje ani nevyužívá jiných zdrojů k jejich porovnání. Aktivita v průběhu vzdělávání podporují prevenci školního neúspěchu. Škola zajišťuje bezpečné prostředí pro vzdělávání a zdravý vývoj dětí a žáků.

Závěry

- a) Silnou stránkou školy je úroveň působení učitelů v průběhu vyučovacích hodin v základní škole. Žáci byli aktivně zapojováni do výuky, učitelé podporovali rozvoj komunikativních dovedností, včetně sociálních. Kvalitu předškolního vzdělávání pozitivně ovlivňují přátelské klima a nabídka činností, která byla pro děti zajímavá a lákavá. Mateřská škola se systematicky věnuje dětem s logopedickými vadami. Celková úspěšnost žáků školy je dobrá, přijatá opatření, především pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a s rizikem školního neúspěchu, jsou motivační a vedou ke zlepšování výsledků jejich vzdělávání. Škola zajišťuje bezpečné a příjemné prostředí pro děti a žáky. Spoluprací s partnery a organizací volnočasových aktivit podporuje rozvoj osobnosti dětí a žáků.
- b) Personální podmínky jsou rizikem pro naplňování školních vzdělávacích programů. Škola má nedostatek odborně kvalifikovaných učitelů, pedagogický sbor není stabilizovaný. Škola nenaplnuje stanovený limit pedagogických pracovníků, což se negativně odráží v organizaci některých činností a vede k ohrožení odborné a pedagogické úrovně vzdělávání. Škola má vytvořeny kontrolní a hodnotící mechanismy, které však nejsou funkční a jejich neúčinnost je příčinou chybného vedení třídních knih v základní škole. V oblasti materiálních podmínek je slabou stránkou vybavení mateřské školy a nedostatek vhodných učebnic pro žáky základní školy. Vývoj finančních podmínek je ohrožen zjištěním o neoprávněném přijetí finančních prostředků ze státního rozpočtu v roce 2013.
- c) Vnitřní řád školní družiny neupravuje podrobnosti k výkonu práv zákonných zástupců.
- d) Do speciálních tříd mateřské školy bylo umístěno 23 dětí bez zdravotního postižení, údaje ve statistickém výkazu mateřské školy o počtu dětí podle druhu postižení neodpovídají údajům vedeným ve školní matrice.
- e) Vzdělávání ve škole zabezpečují v rozporu s právními předpisy v některých vyučovacích hodinách základní školy a při klidových činnostech ve druhé třídě mateřské školy samostatně asistentky pedagoga bez společného působení s učitelem.
- f) Dva žáci, kteří neprospěli z jednoho až dvou předmětů a v letošním roce opakují ročník, nekonali v rozporu s právním předpisem opravné zkoušky.

- g) Údaje ve statistickém výkazu základní školy o počtu žáků podle druhu zdravotního postižení nebo znevýhodnění neodpovídaly údajům vedeným ve školní matrice.
- h) V průběhu inspekční činnosti ředitelka školy odstranila zjištěné nedostatky ve školních vzdělávacích programech a v zápisech v třídních knihách. K datu inspekční činnosti jsou školní vzdělávací programy v souladu s příslušnými rámcovými programy a právními předpisy a třídní knihy obsahují průkazné údaje o vzdělávání.
- i) Česká školní inspekce doporučuje škole:
 - ve spolupráci se zřizovatelem stanovit koncepci vzdělávání ve třídě, ve které se nevzdělávají žáci se zdravotním postižením, to je například zpracovat ŠVP pro tuto třídu i pro druhý stupeň
 - ujasnit koncepci vzdělávání v mateřské škole, stanovit organizaci (počet tříd) a jejich případné zaměření s ohledem na počet dětí se zdravotním postižením
 - vyřadit z fondu učebnic učebnice, které byly původně určeny pro zvláštní školy a celkově fond učebnic obnovit
 - využít k objektivnímu zjišťování výsledků vzdělávání žáků interní nebo externí testování
 - nastavit účinný kontrolní systém
 - vhodně doplnit vybavení mateřské školy.

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 4 školského zákona požaduje

- do 30 dnů odstranění zjištěných nedostatků podle Závěrů písm. c) a e) a zaslání zprávy o odstranění,
- do 30 dnů prevenci zjištěných nedostatků podle Závěrů písm. d), f), a g) a zaslání zprávy o prevenci
- do 31. 3. 2015 přijetí opatření ke zlepšení stavu.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Kollárova 15, 360 09 Karlovy Vary, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu (csi.k@csicr.cz) s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů a ostatních materiálů, o které se inspekční zjištění opírá

1. Zřizovací listina vydaná Městem Toužim dne 14. 3. 2013 včetně příloh;
2. Rozhodnutí vydané Krajským úřadem Karlovarského kraje, odboru školství, mládeže a tělovýchovy ve věci návrhu na zápis změny v údajích vedených v rejstříku škola a školských zařízení, čj. 3799/SK/12 ze dne 20. 11. 2012, s účinností od 1. 12. 2012;
3. Výpis správního řízení vydaný MŠMT, čj. MŠMT-31130/2013-2 ze dne 25. 7. 2013, s platností od 1. 9. 2013;
4. Potvrzení ve funkci ředitelky školy od 1. 9. 2013 do 31. 7. 2018 vydané Městem Toužim dne 6. 7. 2013, zn. 02076/13/VFr;

5. Výkazy o mateřské škole S 1-01, výkazy o základní škole M 3, výkazy o školní družině – školním klubu Z 2-01, výkazy o činnosti zařízení školního stravování Z 17-01 za roky 2012, 2013, 2014;
6. Čtvrtletní výkaz o zaměstnancích a mzdových prostředcích v regionálním školství P 1-04 za roky 2012, 2013;
7. Školní vzdělávací programy platné ve školním roce 2014/2015 k datu inspekční činnosti;
8. Dokumentace výchovného poradce a školního metodika prevence;
9. Školní program environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty pro školní rok 2014/2015;
10. Výkazy o základní škole M3 za roky 2012, 2013;
11. Výkaz o základní škole M3 ke dni 30. 9. 2014 (tisk ze dne 18. 11. 2014);
12. Aktuálně platný rozvrh hodin;
13. Organizační řád školy ze dne 28. 8. 2014;
14. Výroční zpráva o činnosti školy za školní roky 2012/2013, 2013/2014;
15. Školní řád mateřské školy platný od 1. září. 2014;
16. Školní řád základní školy platný od 3. 9. 2012, inovovaný 21. 11. 2014;
17. Vnitřní řád školní družiny ze dne 1. září. 2014;
18. Třídní knihy všech tříd mateřské školy vedené ve školním roce 2014/2015 ke dni inspekční činnosti;
19. Školní matrika dětí MŠ a žáků ZŠ vedená ve školním roce 2014/2015 k datu inspekční činnosti;
20. Zápisy z pedagogických rad vedené ve školním roce 2013/2014, 2014/2015;
21. Kniha úrazů vedená od 1. 9. 2013;
22. Výjimka z počtu dětí ve třídách mateřské školy pro školní rok 2014/2015 povolená Městem Toužim ze dne 10. 9. 2014,
23. Přehled výchovně vzdělávací práce vedený ve školní družině ve školním roce 2014/15;
24. Zápisní lístky do školní družiny vedené ve školním roce 2014/2015;
25. Souhlas Krajského úřadu Karlovarského kraje se zřízením funkce asistenta pedagoga;
26. Personální dokumentace pedagogických pracovníků včetně osvědčení o absolvování vzdělávacích kurzů a seminářů;
27. Plán DVPP na období 2014 – 2016 (dlouhodobý plán DVPP) ze dne 28. 8. 2014;
28. Rozpočet přímých výdajů na roky 2012, 2013, 2014 od Krajského úřadu Karlovarského kraje;
29. Rozpis neinvestičních příspěvků na provoz od Města Toužim na roky 2012, 2013, 2014;
30. Hlavní kniha za rok 2013 a účetní závěrka sestavená k 31. 12. 2013;
31. Finanční vypořádání dotací poskytnutých ze státního rozpočtu za roky 2012, 2013;
32. Kniha úrazů a záznamy o školním úrazu od školního roku 2012/2013 včetně dokladů o jejich odeslání a aktualizaci, k datu inspekční činnosti;
33. Směrnice k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků školy ze dne 3. 7. 2014, s platností od 1. 9. 2014.

Poučení

Podle § 174 odst. 14 školského zákona může ředitel školy/školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Kollárova 15, 360 09 Karlovy Vary, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu (csi.k@csicr.cz) s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v Karlovarském inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Titul, jméno, příjmení, funkce

Mgr. Lenka Chlebková, školní inspektorka

Lenka Chlebková v. r.

Mgr. Zdenka Spalová, školní inspektorka

Zdenka Spalová v. r.

Bc. Zdeňka Srpová, kontrolní pracovnice

Zdeňka Srpová v. r.

Mgr. Marie Vrátníková, školní inspektorka

Marie Vrátníková v. r.

V Karlových Varech dne 12. prosince 2014

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Titul, jméno, příjmení, funkce

PaedDr. Ingrid Franková, ředitelka školy

Ingrid Franková v. r.

V Toužimi dne 16. prosince 2014